

Régi jó Budapest

Sok bölcs törte — sőt majdnem összetörte — a fejét azon a problémán, hogy mi is az élet célja? És mégsem tudták megfejteni, kiki elmondta róla a maga mondókáját, de megnyugvástkeltő megoldást senki sem talált.

Írók, költők, művészek, filozófusok és hitszónokok sok mindent elénk tartak már arról, hogy miért vagyunk, miért küzdünk, de a lét kérdése Szokrátesztől — Shakespeareig és Miltontól — Madáchig megoldatlan maradt. Közben a mi kíválóan talentumos poétánk, Reviczky Gyula azt állította, hogy „az élet csak hangulat”, Molnár Ferenc pedig ép most mondta — 50 éves írói jubileuma alkalmából — egy newyorki újságírónak: „Az élet csupán kirándulás a földre, epizód...”

Ne törjük tehát a fejünket a lét problémáin, hanem maradjunk Reviczky mondása mellett és elfogadva, sőt megfordítva az ő élet-problémáját, mondjuk ki, hogy „nincs élet hangulat nélkül.”

A régi Budapest a hangulatok városa volt. A kedves, finom hangulatok színtere, a lelket vidámitó, felfrissítő apró gyönyörűségek színes kaleidoszkópja. És ha lehet — amint már sikeresen próbálták is — muzsikával gyógyítani lelki betegségeket, miért ne lehetne színekkel, fátyolós, ködös, majd élénkebb, felvillanó, sőt ríktó színekkel is új erőt, energiát varázsolni a csüggedő lelekbe?

Ilyen lelki gyógyszanatóriuma volt a pesti embernek a „Tabán” ez a sziklába vágott nagy fecskéfészek, a csendes, finom szórakozásnak, a halk mulatozásnak ez a bűbajos tanyája. Sok apróbb-nagyobb kocsmákból adódott a

Tabán együttese, romantikus kis házak, viskók közé ékelve, macskakörmös kövezetű utcákon föl és le, keresztül-kasul, keleti sikátorokon és falusi hangulatú utcácskákon keresztül.

Akárcsak a bibliai ember, aki levetette saruit, mielőtt a szent helyre lépett, úgy vetette le a pesti ember nyári alkonyatkor minden gondját, minden baját és átment — ki gyalog, ki konflison, autóbuzson, lovasúton, a „felsőbb fizetzer” pedig gumirádléren — Tabánba. Alig ért át a hídon a júliusi vagy augusztusi rekkenő hőségben — már a budai hídjénél megszapta az enyhe budai szellő, (amely mindig fújdogált) és bűját, baját felejtvé, igyekezett jó helyet elfoglalni a megszokott „stamm”-kocsmában. A tabáni kocsmá fogalma nem volt azonos a tivornyával, a duhajkodással. Amolyan légfürdő volt ez finom kosztal és zamatos itallal. Többet ért a Lidónál, Ostendénél, Biarritz-nál vagy Trouvillenál is. Persze annak, aki értette az életet, életművész és igazi pesti nyaraló volt.

Buda nagy szeretettel fogadta Pestet nyaranta, igaz testvéries-séggel ölelte keblére vendégeit. (Nem úgy, mint a nagymarosi sváb vendéglátó, aki a rendezetlen vallású és aggodalmaskodó pestinek, amikor nyárra szobát akart bérelni, szinte nehezteléssel mondta:

— Im Sommer gibt's bei uns ká antisemitismus!) Az árak sem voltak túlmagasak. „Polgári”-nak nevezték a kiskocsmái árakat, szemben a nagy restauratók „főúri” árával. (De két forintnál többet ott sem lehetett személyenként egy-egy vacsorára megenni.)

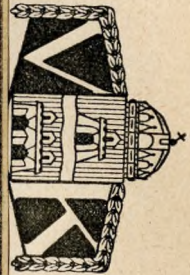
Íme, ilyen volt a Tabán és nagyon sok embernek fájdalmasan esett, amikor jöttek a csákányosok és végrehajtották a nagy várospolitikát. Mert úgy döntött a városi bölcsök nagy tanácsa,

hogy el kell tennie Tabánnak a föld színéről. És el is tűnt az ódon Rácváros, Budának a Várhegy és a Gellérthegy között elterült romantikus városrésze. A helynek nagy parkot csináltak, amelynek fontos szerepet szántak a jövőben Budapest—Füredpáros életre kelésével.

Gyógyszállókat, villasorokat terveztek, de mielőtt a gyönyörű terv megvalósulhatott volna, kiűitött a világháború. Ismét kiderült, hogy az ember sokszor és sokat tervez, de igen ritkán végez. Az új nemzedék hivatása lesz, hogy valóságra váltsa az ősök zseniális elgondolását, amelyért még Tabán romantikáját is feláldozták.

A pesti fecskék többé nem térhettek vissza nyaranta régi, megszokott fészkeikbe, de tengerentúltra sem mentek új hazát keresni. Pedig akkor még nem igen firtatták az illetékesek az uttlevelet, meg a vizumot. Elindultak Buda más tájai felé, a közlekedés is modern és gyors lett s a bor, a műszika, meg a nő — a nyári boldogságnak ez az elengedhetetlen triáda — lassanként feledésbe vitte az öreg Tabánt minden romantikájával együtt...

Dr. Kovács Jenő

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Dr. Kovács Jenő és
Régi jó Budapest

Fővárosi Napló

1947. jan 25

(Idő)

(Köt. v. filz.)

(Oldal)

Idő

1920

Személy

Helyszám

Osztalványozás

725.081